

Тема уроку: Людина, що пережила війну...
Незавершена історія

Стікер 8. Жіноча доля

ДЖЕРЕЛО 1.

Необхідність мобілізації жінок виникла вже в перші місяці 1941 року. [...] З початком війни 225 тисяч жінок стали санітарними дружинницями, у листопаді 1942 року до діючої армії у війська зв'язку, ППО, ВПС було залучено 120 тисяч представниць прекрасної статі. Ще понад півмільйона їх було поставлено «під рушницю» за іншими мобілізаціями, 45 тисяч жінок стали партизанками. Загалом вони в роки тієї війни становили понад сім відсотків від усього особового складу армії. Нарівні з чоловіками були на передовій, несли бойове чергування у вузлах зв'язку, на зенітних позиціях, рятували життя бійців у санбатах і госпіталах, піднімалися на крилатих машинах у вогняне небо.

**Жінки-воїни від Другої світової до сьогодення:
«Тихі зорі на дорогах війни їм лише снилися». -
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/yQTFCQ>.**

ДЖЕРЕЛО 2.

Роль жінки під час війни тривалий час, особливо в радянських реаліях, лишалася на узбіччі офіційних репрезентацій подій та комеморативних практик. Коли ж подібні сюжети й виринали, то звучали в унісон із загальнодержавним каноном подання історії "Великої Вітчизняної війни" і лише як доповнення до "героїчного пориву радянського народу" в боротьбі з ворогом. Ми ще можемо дізнатися про жінку у військовій формі на передовій, про санітарку, що виносила поранених під зливою куль. А от про жінку, яка жила під нацистською окупацією і не чинила збройного опору, не була підпільницею, а просто чекала своїх синів або рятувала чужих дітей, вижила або загинула під час Голокосту, та про багатьох інших, навіть не згадувалося. Дозволялося лише про героїзм і жертвність.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/A5L4DF>.

ДЖЕРЕЛО 3.

Що отримала жінка по війні? Чи визнала держава її заслуги? Чи офіційно нагородила за героїчні подвиги? На жаль, ні. І жінки звичайно, були розчаровані таким ставленням. Повоєнна соціалізація жінки у мирне повсякдення мала затяжний і болісний характер. Чоловік повертався з війни переможцем, героєм. Він міг і далі завдяки цьому реалізуватися у політичному, громадському, суспільному житті. Натомість тільки окремі жінки змогли долучитися до такого ж життя. Всі інші мали повертатися у знайому, але трохи призабуту, приватну сферу і там налагоджувати побут своєї родини..... При цьому було не прийнято говорити про те, а що саме жінка пережила під час війни, який досвід вона здобула на полі бою та поза ним.

**Міжнародний форум «Жінки Центральної та Східної Європи
у Другій світовій війні: специфіка гендерного досвіду
у часи екстремального насильства». - [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <https://goo.gl/vJ1nrm>.**

ДЖЕРЕЛО 4. Лист донечці

«На четвертому дні після Твого народження батько з хлопцями забрав Тебе від мене і поніс в село на виховання. Чи можеш собі уявити, як нелегко мені було віддати Тебе у невідоме! Але не було ради: колиба, холодно, молока нема... "Партизанка з дитиною!.. Неможливе..." Я кричала, біла всіх, грозила, але тільки в душі, бо коли подумала, що кривда діється тільки для мене, то привела нерви до порядку, помолилась

і віддала Тебе на опіку Всевишнього і чужим людям. Ми самі собі не належимо. Залишаю на твоїм чолі батьківський поцілунок і благословляю тебе! Хай Всевишній обереже тебе своєю опікою і дозволить дожити до волі, якої ми так прагнемо! Останні мої слова до тебе – це заповіт: Добро нації – найвищий наказ! Для неї маєш віддати свої сили, розум, життя – так, як ми..... кладемо свої голови на її жертovníк » ...

Для Марії Бабінчук війна тривала найдовше – ще кілька років після 1945-го. Їй не довелося зазнати радості перемоги над ворогом, бо вона не повернулася з цієї, її, війни.

**Листи донечці (від матері) Марії Бабінчук
(псевдо – "Ксеня", "Калина", у шлюбi – Вацеба),
члена ОУН, підпільниці.**

ДЖЕРЕЛО 5.

Особливість військових і перших повоєнних років - величезна кількість неповних сімей, в яких главою сім'ї виявлялася жінка, що було пов'язано із загибеллю цілих вікових груп чоловіків. Загибель значної частини чоловічого населення країни під час війни створила для мільйонів сімей важку, часто катастрофічну ситуацію. З'явилася численна категорія сімей, що складаються з вдів і матерів-одиначок. На жінку лягли подвійні обов'язки...

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/pyCCsa>.